

**Stanowisko Zarządu
Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 18 czerwca 2025 r.**

w sprawie: potrzeby zmiany przepisów dot. realizacji przez gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych obowiązków wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Zarząd Śląskiego Związku Gmin i Powiatów zwraca się z wnioskiem w sprawie podjęcia działań zmierzających do rozwiązania problemu, z którym mierzą się obecnie gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Problem ten dotyczy realizacji obowiązków, wynikających z art. 25 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.).

Zgodnie z treścią powołanego przepisu, komisja kieruje osobę, wobec której zachodzą przesłanki z art. 24 ww. ustawy, na badanie przez biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W sytuacji, gdy osoba uzależniona, spełniająca przesłanki społeczne, odmawia dobrowolnego podjęcia leczenia, komisja sporządza wniosek do sądu o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu. Wniosek ten, oprócz wykazania przesłanek społecznych, powinien być poparty opinią biegłych, potwierdzającą uzależnienie (przesłanka medyczna).

W praktyce jednak gminne komisje napotykają poważne trudności w realizacji tego obowiązku. Ustawodawca, obligując komisje do kierowania osób na badania przez biegłych, nie przewidział jednocześnie żadnych narzędzi prawnych ani organizacyjnych, umożliwiających skuteczne zapewnienie takiego badania. Komisje nie posiadają instrumentów pozwalających zobowiązać specjalistów do współpracy w tym zakresie.

Wiele gmin boryka się z brakiem biegłych o odpowiednich kwalifikacjach na swoim terenie oraz z brakiem chęci współpracy ze strony dostępnych specjalistów. Pomimo podejmowanych prób i działań mających na celu wyłonienie biegłych, w wielu przypadkach nie udaje się pozyskać specjalistów gotowych do orzekania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

W obecnym stanie prawnym komisje pozostają w sytuacji, w której nie mogą wypełnić ustawowego obowiązku. W niektórych przypadkach komisje kierują do sądów wnioski zawierające opis trudności w pozyskaniu opinii biegłych, prosząc sąd o powołanie takich biegłych w ramach postępowania. Choć część sądów akceptuje taką praktykę, uznając, że komisja wyczerpała swoje możliwości, inne sądy odrzucają takie wnioski jako niekompletne, powołując się na brak przesłanki medycznej.

W związku z powyższym, uzasadnione jest podjęcie działań legislacyjnych lub systemowych zmierzających do wyposażenia gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w odpowiednie narzędzia prawne, umożliwiające skuteczne kierowanie na badania przez biegłych, lub rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do kierowania na takie badania o sądy, które w praktyce i tak często je zlecają.

Zarząd Śląskiego Związku Gmin i Powiatów apeluje o podjęcie działań zmierzających do wdrożenia rozwiązań, umożliwiających gminnym komisjom skuteczną realizację ustawowego obowiązku kierowania osób, wobec których zachodzą przesłanki z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, na badanie przez biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Piotr Kuczera
Przewodniczący Związku